

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року №384
(у редакції наказу Міністерства
освіти і науки України
від 05 червня 2013 року №683)

Форма № Н – 3.04

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

Кафедра Економіки підприємств міського господарства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА»

галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»

напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»

спеціальність 7.03050401 «Економіка підприємства

(за видами економічної діяльності)»

інститут, факультет, відділення *Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова, центр післядипломної освіти і
заочного навчання, заочне відділення*

Харків
ХНУМГ
2014 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Стратегія підприємства»** для студентів 5 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напрямку підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» та слухачів другої вищої освіти заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)».

Розробник: к.е.н., доц. А. В. Ковалевська

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Економіки підприємств міського господарства.

Протокол № 1 від «27» серпня 2013 року.

Завідувач кафедри Економіки підприємств міського господарства:

д.е.н., проф. А. Є. Ачкасов

1. Опис навчальної дисципліни

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 6,0	Галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»	Нормативна
Модулів – 1	Напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 4		5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: контрольна робота		Семестр
Загальна кількість годин – 216		9-й
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 22 самостійної роботи студента – 194	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції
		14 год.
		Практичні, семінарські
		8 год.
		Лабораторні
		–
		Самостійна робота
		194 год.
		Вид контролю: іспит

Друга вища освіта

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 7.03050401 – «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 4		2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: контрольна робота		Семестр
Загальна кількість годин – 108		4-й
		Лекції
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 12 самостійної роботи студента – 96	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	8 год.
		Практичні, семінарські
		4 год.
		Лабораторні
		–
		Самостійна робота
		96 год.
		Вид контролю: іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 10% до 90%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Сучасна глобалізована ринкова економіка формує нові вимоги до підприємства. Вони обумовлюються наявністю жорсткої конкуренції та необхідністю гнучко реагувати на неоднозначні зміни ситуації на ринках і в галузях діяльності підприємств. При цьому успіх підприємства залежатиме від здатності адаптуватися до змін в середовищі їх діяльності: передбачати і змінювати структуру бізнесу, розробляти і впроваджувати у виробництво нові види продукції, правильно визначати напрямки інвестицій за різними видами діяльності тощо, щоб досягти успіху і забезпечити процвітання підприємства у перспективі. А це, власне, і є проблематикою стратегії підприємства.

Мета і завдання дисципліни:

Основною метою вивчення дисципліни «Стратегія підприємства» є засвоєння студентами теоретичних засад стратегічного планування, оволодіння навичками та інструментарієм стратегічного аналізу, методами і підходами формування стратегій підприємства.

Метою вивчення дисципліни «Стратегія підприємства» є формування знань про сутність стратегій підприємства, їх класифікаційні ознаки і спрямованість в вирішенні довготривалих завдань підприємства, принципи побудови та методи формування стратегій підприємства і розробки стратегічних альтернатив; також надбання практичних навичок та вмінь щодо методології формування стратегії підприємства.

Особливістю вивчення даної дисципліни є те, що теорія стратегічного аналізу і управління формується на основі узагальнення досвіду та практики успішного вирішення стратегічних задач, однак не дає уніфікованих однозначних відповідей та рецептів. Отже, вивчення теорії є ознайомленням з інструментами стратегії підприємства і стратегічного менеджменту за допомогою яких можна досягти успіху. Оволодіння теоретично-методичними аспектами стратегічного інструментарію дає уяву про аналітичні процеси, методи, способи, прийоми, процедури та їхні комбінації, що допомагають досягти ефективних результатів. Практичні навички студента мають проявлятися в умінні обирати, обґрунтовувати та реалізовувати стратегічні інструменти в залежності від конкретної ситуації, що в більшому ступені є творчим процесом.

Основною задачею викладання дисципліни є забезпечення студентів економічними знаннями, що сприяють комплексному розумінню процесів, що

відбуваються в Україні, що впливають на діяльність вітчизняних підприємств, що допомагає підготовці студентів до майбутньої самостійної діяльності. Таким чином, вивчення даної дисципліни формує в майбутніх фахівців систему поглядів і знань, що згодом допоможуть їм у вивченні різних економічних процесів. Основними завданнями, що будуть вирішені у процесі викладання дисципліни, є теоретична та практична підготовка бакалавра з наступних питань:

- сутність стратегії підприємства, формування основ стратегічного уявлення та мислення;
- формулювання місії та дерева цілей підприємства;
- проведення оцінки стратегічного аналізу підприємства;
- основні стратегії бізнесу, їхня характеристика та рівні;
- методи та інструменти формування і обґрунтування корпоративної стратегії підприємства.
- розробка стратегічних альтернатив та їх декомпонування;
- загальна характеристика та основи вибору функціональних стратегій підприємства.
- сучасний стан і перспективи розвитку стратегічного управління в Україні.

Предметом вивчення дисципліни «Стратегія підприємства» є стратегічний процес на підприємстві.

У результаті вивчення дисципліни студенти мають:

знати:

- предмет дисципліни «Стратегія підприємства»;
- загальні поняття та підходи до формування стратегії підприємства;
- основні правила формування стратегій підприємства та проведення стратегічного аналізу;
- критерії класифікації стратегії підприємства та обґрунтування вибору певної стратегії;
- питання управління стратегічною діяльністю підприємства.

вміти:

- правильно застосовувати різноманітні методи аналізу зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства;
- використовувати методи та моделі для обґрунтування стратегії підприємства на певному рівні управління;
- формувати систему цілей та критеріїв оцінки їх досягнення для забезпечення розвитку підприємства;
- обґрунтовувати найбільш сприятливі напрямки здійснення стратегічної діяльності підприємства.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМ 1. Стратегія підприємства: сутність, передумови виникнення, сучасне розуміння та стратегічний контекст підприємства

1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції.
2. Стратегічний контекст підприємства.
3. Визначення місії та цілей підприємства.

ЗМ 2. Стратегічний аналіз підприємства

1. Оцінювання зовнішнього середовища підприємства.
2. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства.

ЗМ 3. Стратегії діяльності та розвитку підприємства

1. Стратегії бізнесу підприємства.
2. Стратегії диверсифікації діяльності підприємства.
3. Стратегії зовнішнього розвитку підприємства.
4. Корпоративна стратегія підприємства.
5. Методи формування стратегії розвитку підприємства.

ЗМ 4. Стратегічні альтернативи підприємства, методики їх формування, оцінки та відбору

1. Альтернативність у стратегічному виборі.
2. Декомпонування корпоративної стратегії.
3. Загальна характеристика функціональної стратегії.
4. Стратегічні аспекти у функціональних сферах діяльності підприємства.
5. Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Заочна форма					
	усьог	у тому числі				
	о	л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА						
Змістовий модуль 1. Стратегія підприємства: сутність, передумови виникнення, сучасне розуміння та стратегічний контекст підприємства						
Тема 1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції	10	1	–	–	–	9
Тема 2. Стратегічний контекст підприємства	12	0,5	0,5	–	–	11

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7
Тема 3. Визначення місії та цілей підприємства	12	0,5	0,5	–	–	11
Разом за змістовим модулем 1	34	2	1			31
Змістовий модуль 2. Стратегічний аналіз підприємства						
Тема 1. Оцінювання зовнішнього середовища підприємства	18	1	1	–	–	16
Тема 2. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства	15	1	1	–	–	13
Разом за змістовим модулем 2	33	2	2			29
Змістовний модуль 3. Стратегії діяльності та розвитку підприємства						
Тема 1. Стратегії бізнесу підприємства	13,5	1	0,5	–	–	12
Тема 2. Стратегії диверсифікації діяльності підприємства	11,5	0,5	–	–	–	11
Тема 3. Стратегії зовнішнього розвитку підприємства	11,5	0,5	–	–	–	11
Тема 4. Корпоративна стратегія підприємства	14,5	2	0,5	–	–	12
Тема 5. Методи формування стратегії розвитку підприємства	16	2	2	–	–	12
Разом за змістовним модулем 3	67	6	3	–	–	58
Змістовний модуль 4. Стратегічні альтернативи підприємства, методики їх формування, оцінки та відбору						
Тема 1. Альтернативність у стратегічному виборі	14	1	1	–	–	12
Тема 2. Декомпонування корпоративної стратегії	14	1	–	–	–	13
Тема 3. Загальна характеристика функціональної стратегії	14	1	1	–	–	12
Тема 4. Стратегічні аспекти у функціональних сферах діяльності підприємства	14	1	–	–	–	13
Тема 5. Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні	11	–	–	–	–	11
Разом за змістовним модулем 4	67	4	2	–	–	61
Усього годин	201	14	8	–	–	179
ІНДЗ: контрольна робота	15	–	–	–	–	15
Усього годин	216	14	8	–	–	194

Друга вища освіта

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Заочна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА						
Змістовий модуль 1. Стратегія підприємства: сутність, передумови виникнення, сучасне розуміння та стратегічний контекст підприємства						
Тема 1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції	4,5	0,5	–	–	–	4
Тема 2. Стратегічний контекст підприємства	5,5	–	0,5	–	–	5
Тема 3. Визначення місії та цілей підприємства	6	0,5	0,5	–	–	5
Разом за змістовим модулем 1	16	1	1	–	–	14
Змістовий модуль 2. Стратегічний аналіз підприємства						

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Оцінювання зовнішнього середовища підприємства	9	0,5	0,5	–	–	8
Тема 2. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства	8	0,5	0,5	–	–	7
Разом за змістовим модулем 2	17	1	1	–	–	15
Змістовний модуль 3. Стратегії діяльності та розвитку підприємства						
Тема 1. Стратегії бізнесу підприємства	6	1	–	–	–	5
Тема 2. Стратегії диверсифікації діяльності підприємства	5,5	0,5	–	–	–	5
Тема 3. Стратегії зовнішнього розвитку підприємства	5,5	0,5	–	–	–	5
Тема 4. Корпоративна стратегія підприємства	6,5	–	0,5	–	–	6
Тема 5. Методи формування стратегії розвитку підприємства	7,5	2	0,5	–	–	5
Разом за змістовним модулем 3	31	4	1	–	–	26
Змістовний модуль 4. Стратегічні альтернативи підприємства, методики їх формування, оцінки та відбору						
Тема 1. Альтернативність у стратегічному виборі	6	0,5	0,5	–	–	5
Тема 2. Декомпонування корпоративної стратегії	5,5	0,5	–	–	–	5
Тема 3. Загальна характеристика функціональної стратегії	6	0,5	0,5	–	–	5
Тема 4. Стратегічні аспекти у функціональних сферах діяльності підприємства	5,5	0,5	–	–	–	5
Тема 5. Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні	6	–	–	–	–	6
Разом за змістовним модулем 4	29	2	1	–	–	26
Усього годин	93	8	4	–	–	81
ІНДЗ: контрольна робота	15	–	–	–	–	15
Усього годин	108	8	4	–	–	96

5. Теми семінарських занять (не передбачені навчальним планом)

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Заочна форма	Друга вища освіта
1	Стратегічний контекст підприємства	0,5	0,5
2	Визначення місії та цілей підприємства	0,5	0,5
3	Оцінювання зовнішнього середовища підприємства	1	0,5
4	Аналіз стратегічного потенціалу підприємства	1	0,5
5	Стратегії бізнесу підприємства	0,5	–
6	Корпоративна стратегія підприємства	0,5	0,5
7	Методи формування стратегії розвитку підприємства	2	0,5
8	Альтернативність у стратегічному виборі	1	0,5
9	Загальна характеристика функціональної стратегії	1	0,5
	Разом	8	4

7. Теми лабораторних занять (не передбачені навчальним планом)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Заочна форма	Друга вища освіта
1	Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції	9	4
2	Стратегічний контекст підприємства	11	5
3	Визначення місії та цілей підприємства	11	5
4	Оцінювання зовнішнього середовища підприємства	16	8
5	Аналіз стратегічного потенціалу підприємства	13	7
6	Стратегії бізнесу підприємства	12	5
7	Стратегії диверсифікації діяльності підприємства	11	5
8	Стратегії зовнішнього розвитку підприємства	11	5
9	Корпоративна стратегія підприємства	12	6
10	Методи формування стратегії розвитку підприємства	12	5
11	Альтернативність у стратегічному виборі	12	5
12	Декомпонування корпоративної стратегії	13	5
13	Загальна характеристика функціональної стратегії	12	5
14	Стратегічні аспекти у функціональних сферах діяльності підприємства	13	5
15	Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні	11	6
	ІНДЗ: контрольна робота	15	15
	Разом	194	96

9. Індивідуальні завдання

№ з/п	Вид індивідуального завдання	Семестр	Найменування завдання	Обсяг завдання	Кількість годин
1	Контрольна робота	9 (заочна форма) 4 (друга вища освіта)	Систематизація, закріплення та поглиблення знань отриманих під час вивчення курсу	Пояснювальна записка на 15-20 стор.	15

10. Методи навчання

Теоретичні, розрахункові і практичні положення дисципліни вивчаються студентами та слухачами в процесі роботи над лекційним курсом, при виконанні контрольної роботи, самостійній роботі з навчальною і спеціальною літературою. Особливого значення набуває вміння використовувати сучасні

технічні засоби в процесі набуття знань з дисципліни. Так, для виявлення тенденцій зміни зовнішнього оточення підприємства, для аналізу рівня конкуренції в галузі діяльності підприємства, для ознайомлення з найкращими стратегічними рішеннями провідних підприємств, для опрацювання окремих питань тем дисципліни важливим є використання Інтернет-ресурсів.

Вивчення дисципліни «Стратегія підприємства» базується на знанні циклу загальноосвітніх і загальнонаукових дисциплін мікроекономіки, економіки підприємства, маркетингу, менеджменту, потенціал і розвиток підприємства, а також на знаннях і уміннях, отриманих студентами та слухачами в процесі проходження навчальних і виробничих практик.

Окремі теми дисципліни вивчаються з різним ступенем поглиблення та деталізації, що передбачено цією робочою програмою. Поточний модульний контроль проводиться методом виконання студентами письмових модульних контрольних робіт.

Остаточна оцінка знань студентів з дисципліни – інтегральна (100-бальна).

11. Методи контролю

Методи контролю знань студентів та слухачів:

1. Проміжні методи контролю по темах (усне опитування, тестові завдання) з зазначенням кількості балів, які можна отримати за кожен модуль та за модуль в цілому, передбачають 100-бальну систему оцінювання.

2. Контрольна робота оцінюється окремо також за 100-бальною системою.

3. Іспит проводиться письмово – підсумкове комплексне тестування з дисципліни.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Іспит

Поточне тестування та самостійна робота															Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2		Змістовний модуль 3					Змістовний модуль 4						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	100

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів.

Контрольна робота

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 60	до 20	до 20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів і проведення практичних занять з дисципліни «Стратегія підприємства» (для студентів 5 курсу заочної форми навчання ФПО і ЗН галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво», напряму 6.030504 «Економіка підприємства», і для слухачів другої вищої освіти ФПО і ЗН спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: А. В. Ковалевська. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 51 с.

2. Методичні вказівки та завдання для виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Стратегія підприємства» (для студентів 5 курсу заочної форми навчання ФПО і ЗН галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво», напряму 6.030504 «Економіка підприємства», і для слухачів другої вищої освіти ФПО і ЗН спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; Уклад.: А.В. Ковалевська. – Харків: ХНАМГ, 2012. - 64 с.

3. Дистанційний курс навчальної дисципліни «Стратегія підприємства» (для студентів 5 курсу та слухачів другої вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 7.030504 «Економіка підприємства (за видами економічної

діяльності)» освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст») / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://cdo.kname.edu.ua/course/view.php?id=682>

14. Рекомендована література

Базова

1. Ковтун, І.О. Стратегія підприємства [Текст] : підручник / І.О. Ковтун. – Львів : «Новий Світ-2000», 2007. – 680 с.
2. Ковтун, І.О. Стратегія підприємства : практикум [Текст] : навч. посіб. / І.О. Ковтун. – Львів : «Новий Світ-2000», 2009. – 308 с.
3. Березін, Л.Д. Стратегія підприємства [Текст] : навч. посіб. / Л.Д. Березін. – К. : Кондор, 2004. – 384 с.
4. Клівець, П.Г. Стратегія підприємства [Текст] : навч. посіб. / П.Г. Клівець. – К. : «Академвидав», 2007. – 320 с.
5. Ковалевська, А.В. Стратегія підприємства [Текст] : навч. посібник у тестах / А.В. Ковалевська, В.Б. Родченко, Ю.Ю. Леонт'єва. – Х. : ХНАМГ, 2013. – 282 с.
6. Головка, Т.В. Стратегічний аналіз [Текст] : навч. посіб. / Т.В. Головка. – К. : ЦНЛ, 2009. – 314 с.

Допоміжна

1. Дюков, И. Стратегия развития бизнеса. Практический подход [Текст] / И. Дюков. – СПб : Питер, 2008. – 236 с.
2. Іванов, Ю.Б. Стратегія підприємства [Текст] : підручник / Ю.Б. Іванов, О.М. Тищенко, Т.М. Чечетова-Терашвілі, О.В. Ревенко. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2009.- 560 с.
3. Редченко, К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі [Текст] : навч. посіб. / К.І. Редченко. – 2-е вид., допов. – Львів : Новий світ-2000, 2003. – 272 с.
4. Саєнко, М.Г. Стратегія підприємства [Текст] : підручник / М.Г. Саєнко. – Тернопіль : «Економічна думка», 2006. – 390 с.
5. Сич, Є.М. Стратегічний аналіз [Текст] : навч. посіб. / Є.М. Сич. – К., 2010. – 280 с.
6. Соболев, Ю.В. Стратегия предприятия и стратегический менеджмент [Текст]: учеб. пособ. / Ю.В. Соболев, Л.В. Дикань, А.Г. Дейнека, ЛА. Позднякова. – Харьков : Олант, 2002. - 416 с.
7. Сумець, О.М. Стратегії сучасного підприємства та його економічна безпека [Текст] : навч. посіб. / О.М. Сумець, М.Б. Тумар. – К. : «Хай-Тек Прес», 2008. – 400 с.
8. Оберемчук, В.Ф. Стратегія підприємства [Текст] : короткий курс лекцій. / В.Ф. Оберемчук. – К. : МАУП, 2000.
9. Портер Майкл Е. Стратегія конкуренції [Текст] / пер. з англ. А.

Олійник, Р. Сільський. – К. : Основи, 1997.

10. Юданов, А.Ю. Конкуренция: теория и практика [Текст] / А.Ю. Юданов. – М. : Акалис, 1996.

Навчальне видання

Робоча програма навчальної дисципліни

«Стратегія підприємства»

галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»

напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»

**спеціальність 7.03050401 «Економіка підприємства
(за видами економічної діяльності)»**

Розробник: **КОВАЛЕВСЬКА Алла Володимирівна**

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2014, поз. 481 б

Підп. до друку 11.03.2014 р.

Друк на ризографі

Тираж 1 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 1,0

Зам. № 9678

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4705 від 28.03.2014 р.